

РЕЗОЛЮЦІЯ

науково-практичного семінару
«СОЦІАЛЬНА ПРОФІЛАКТИКА СИРІТСТВА»
(до 120-річниці з дня заснування НУБіП України)
20 березня 2018, м. Київ

Науково-практичний семінар «Соціальна профілактика сирітства» проведено кафедрою соціальної педагогіки та інформаційних технологій в освіті гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України спільно з Київською міською державною адміністрацією, Київським міським центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Голосіївським районним в м. Києві центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Центром раннього спортивного розвитку Sunrise, **благодійним проектом соціальної психологічної та фізичної реабілітації дітей з функціональними обмеженнями «Світанок».**

Науково-практичний семінар відбувався в період істотних змін у громадсько-політичному житті сучасної України. Усвідомлення того факту, що соціальна профілактика сирітства – це не тільки вітчизняна, але і гостра світова актуальна проблема, що вимагає невідкладних заходів, спонукає науковців і фахівців-практиків до пошуків нових форм і напрямків діяльності у соціальній сфері. Парадигма соціальної профілактики сирітства має доповнитися парадигмою соціального розвитку. Проте, якщо традиційна соціальна профілактика сирітства спрямована переважним чином на покращення стану окремого індивіда чи групи дітей, то соціальний розвиток у країні передбачає наявність спроможності впливати на загальну соціальну ситуацію розвитку та стан цілісних спільнот і громад. У таких умовах зросли запити на соціальні послуги у різних сферах життєдіяльності, особливо у ставленні до дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дістали обґрунтовані відповіді у вигляді узагальнення теоретичних здобутків і

висвітлення досвіду практичної діяльності в галузях, пов'язаних із практикою соціальної профілактики сирітства, що й становило мету науково-практичного семінару.

Проблематика соціального сирітства тісно пов'язана з проблемами насильства над дітьми. Виховання в умовах насильства дає нові покоління діячів – викладачів, керівників, депутатів та працівників різних установ, – схильних до нього у різноманітних сферах життя, навіть у світовому масштабі. Тому треба широко інформувати людей, на всіх рівнях суспільного життя, про сучасні погляди на проблему насильства над дітьми-сиротами чи дітьми, позбавленими батьківського піклування, про документи ООН з цього приводу: «Про права людини», «Про права дитини», «Про ліквідацію всіх видів дискримінації проти жінок», про Указ Президента України №5/2018 «Про першочергові заходи щодо захисту прав дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб із їх числа» від 12 січня 2018 року, про «Національну стратегію профілактики соціального сирітства на період до 2020 року» де зазначено, що «щороку близько 8 тисяч дітей залишаються без батьківського піклування, зокрема, через складні життєві обставини, безвідповідальне ставлення батьків до виконання своїх обов'язків, вживання батьками алкоголю, наркотичних засобів, а також через їх жорстоке поводження з дитиною» Це дозволить створити у суспільстві нетерпиме ставлення до насильства, усвідомлення людиною своїх прав та невідкладності вирішення проблем соціального сирітства.

У роботі науково-практичного семінару взяли участь науковці, викладачі навчальних закладів, практики з соціальної роботи, студентство та інших суміжних галузей й усі зацікавлені у проблематиці профілактики соціального сирітства.

На науково-практичному семінарі особливої уваги було приділено питанням: державної соціальної політики із захисту прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; інституалізації соціальної

роботи у сучасному суспільстві; перспектив соціального розвитку спільнот та особистості; тенденцій дослідження захисту прав дітей-сиріт; розвивальних технологій у роботі з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування; розвитку особистості соціального педагога/соціального працівника; освітніх засад підготовки фахівців соціальної сфери до застосування розвивальних технологій.

На науково-практичному семінарі була організована виставка студентських робіт «Соціальна реклама» з проблематики дитячого сирітства; переглянуто відеоматеріали і соціальні ролики про життя дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; використано новітні ігрові технології у підготовці майбутніх соціальних працівників; реалізовано мультидисциплінарний підхід у доповідях і роботах студентів спеціальності «Соціальна педагогіка» і «Соціальна робота»; застосовано інструментальні засоби діагностики життєдіяльності особистості; реалізовано концептуальні підходи до формування моделі інтегрованої системи надання соціальних послуг дітям-сиротам; впроваджено соціальну анімацію як інструмент побудови професійного простору соціальних педагогів і соціальних працівників; спроектовано гармонізацію взаємин з оточуючими як передумови особистісного зростання.

Результати роботи науково-практичного семінару висвітлено у збірнику матеріалів кафедри соціальної педагогіки та інформаційних технологій в освіті Національного університету біоресурсів та природокористування України.

Учасники науково-практичного семінару заслухали й обговорили доповіді на пленарному та секційних засіданнях і вважають за доцільне й необхідне *запропонувати практичні рекомендації на таких рівнях:*

– законодавчому (перегляд та удосконалення освітніх стандартів із врахуванням світових підходів до побудови і вдосконалення програм соціально-педагогічної підготовки з метою надання їм більш практичного

спрямування; матеріали семінару належить використовувати органами державної влади, соціальними службами, засобами масової комунікації, у практичній діяльності соціальних педагогів/соціальних працівників і волонтерів, у процесі викладання соціально-психологічних і психолого-педагогічних дисциплін у ВНЗ, для створення модернізованої системи соціальної роботи з населенням;

наголосити на тому, що соціальну роботу у всьому комплексі соціальних послуг для дітей-сиріт мають здійснювати виключно професійно компетентні фахівці, для чого необхідним є створення багаторівневої фахової освіти, у тому числі й на рівні перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців)

– *організаційно-методичному* (удосконалення навчальних планів, зміна підходів до організації і проведення соціально-педагогічної практики з дітьми-сиротами, її видів, програм, термінів і тривалості, вимог до змісту і до навчання супервізорів; доцільність використання матеріалів семінару у подальших науково-прикладних дослідженнях з проблематики вдосконалення методологічних засад впровадження інноваційних технологій у всі напрями соціальної роботи);

– *організаційно-адміністративному* (створення системи зв'язків між ВНЗ та різними сферами життєдіяльності соціуму: центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, психолого-педагогічної підтримки, культурно-дозвілєвими комплексами, дитячо-юнацькими і молодіжними громадськими об'єднаннями, позашкільними навчальними закладами, загальноосвітніми навчальними закладами, школами-інтернатами, дитячими будинками, дитячими будинками сімейного типу тощо; підкреслення перспективності досліджень, результати яких презентовано учасниками науково-практичного семінару, для розвитку соціальної роботи на рівні спільнот в умовах кардинальних змін, пов'язаних із інституалізацією громад у державі);

– *методичному* (розроблення і впровадження у навчальний процес

програм професійної підготовки на основі засвоєння досвіду, нагромадженого представниками багатьох професій у галузі освіти, культури, охорони здоров'я, спорту, рекреації, туризму, соціального забезпечення тощо);

– *практичному* (забезпечення можливостей для професійного навчання майбутніх соціальних педагогів/соціальних працівників упродовж усього життя (допрофесійного, професійного, післядипломного) на основі цінностей соціально-педагогічної роботи, нахилів, здібностей, ідеалів, етики, практики соціальної взаємодії, відповідності психологічним вимогам тощо).

Теоретичні положення і висновки, отримані на науково-практичному семінарі можуть бути використані у процесі подальших досліджень у галузі професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів/соціальних працівників, розробки нових спецкурсів у ВНЗ, інноваційних методів навчання, залученні майбутніх соціальних педагогів/соціальних працівників до позанавчальної діяльності у гуртках, клубах, секціях, вітальнях, дитячих театрах з творчим застосуванням етнонаціонального матеріалу у практичній соціальній роботі з дітьми-сиротами.

Учасники науково-практичного семінару «Соціальна профілактика сирітства» 20 березня 2018 року, м. Київ.